

OFFERTE voor groot onderhoud aan het Van Dam-orgel in de Jozefkerk te Assen.

Omschrijving en codering volgens het "Grootonderhoudsplan betreffende het ORGEL in de Protestantse Jozefkerk" door Stef Tuinstra, gedateerd juni 2010, met enkele wijzigingen en/of aanvullingen, in *cursief* aangegeven.

3.3 – PLAN VAN UITVOERING

3.3.1. Algemeen

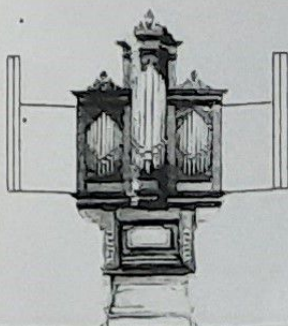
1. Voor zover nodig demontage en transport van te restaureren onderdelen van en naar de werkplaats van de orgelmaker. Alle pijpwerk uitnemen en zo mogelijk in de directe omgeving van het orgel opslaan.
2. Het orgel aanvullend fotograferen en documenteren gedurende het hele werkproces.
3. De in 1982 verrichte inventarisatie door orgelmaker en adviseur(s) (inscriptie notatie per register en de gemaakte meetstaten van alle C en F pijpen controleren, alsmede alle denkbare maten nemen van het windwerk.
4. Algehele schoonmaak en houtwormbestrijding, ook van het orgelbalkon.
5. Werkplaats, reisen, reis- en verblijfkosten, levertijd.
6. Prijsopgaven in materialen, uren en kosten op de in dit plan aangegeven hoofdkostenplaatsen, alsmede aparte stelposten.
7. Onderaanneming behoeft vermelding en goedkeuring van de opdrachtgever.

3.3.2. Orgelbalkon, kas, front

1. Herstel van enige luiken en panelen. Een enkel luik met extra krappen recht dwingen. Buiten- en binnenkrappen nazien. Voor zover nodig nieuwe, onopvallende sloten maken.
2. Snij- en lofwerk controleren.
3. *Kleuronderzoek, niet van toepassing.*
4. *Niet van toepassing.*
5. *Niet van toepassing.*
6. *Niet van toepassing.*

3.3.3. Windvoorziening

1. Een elektronisch aansturingssysteem monteren die de motor naar windbehoefte meer of minder toeren geeft. Het motorwindkanaal desgewenst nog isoleren met hoogwaardig *TNO getest*-dempmateriaal.

MENSE RUITER orgelmakers b.v.

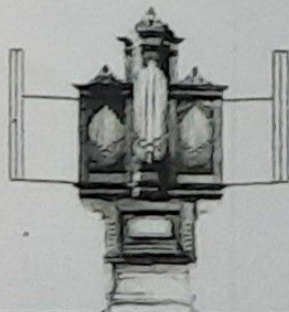
2. De blaasbalg geheel demonteren en van binnen en van buiten opnieuw beleren en bestrijken in Van Damstijl met bolus of krijtverf. De schepbalgen en handpompinstallatie op dezelfde wijze restaureren, inclusief de reeds aanwezige inrichting die 'gepompte wind' zonder motor mogelijk maakt. De bestaande kanalisatie opnieuw aansluiten.
3. Ook de oude windkanalisatie waar nodig uitverven met gebruikmaking van hetzelfde materiaal en op dezelfde plaats als aangetroffen is (lijm en bolus, danwel krijtverf), alsmede alle nieuwe eiken kanaaldelen.
4. De ijzeren delen van roest ontdoen, opnieuw meniën en zwart verven.

3.3.4. Windlade

1. Al het pijpwerk van de windladen nemen en voor bewerking transporteren naar de orgelmakerswerkplaats. Hiervoor een Stelpost.
2. De pulpeetdraden loskoppelen en de windladen op de kant zetten i.v.m. schoonmaak van de mechanieken.
3. Stokken afnemen en ringen controleren. Daarna opnieuw bevestigen en inregelen.
4. De ventielkasten van de HW-windlade opnieuw uitverven met krijtverf. De belering schoonmaken en de verlijming controleren. De slepen controleren op voldoende grafiet. Idem de aanwezige viltringen controleren, alsmede de pulpeten. De ventielveren en geleidestiften schoonmaken, de veren precies egaliseren. De voorslagen schoonmaken en de belering controleren. Idem de bevestigingsklemmen, soepel lopend maken en sluitend bevestigen. De stokschroeven en alle stiftwerk van front- en overige hangers schoonmaken van aanslag en oxidatie.
5. Controle van de loden conducten op corrosie en loodvraat. Een stelpost voor gedeeltelijke vernieuwing van conductwerk in lood, met voldoende tin toegevoegd en soldeer van juiste samenstelling.
6. Te verbogen losgenomen draadwerk vernieuwen. Het overige draadwerk schoonmaken. Alle leerproppen in de pulpeetdraadogen controleren, zowel in binnen als buiten de laden.
7. De frontstokken en de conductaansluitingen controleren.

3.3.5. Regeerwerk en klaviatuur

1. Touwomwinding abstractuur nazien. Draadwerk waar nodig vernieuwen in messing. Bevestiging welarmen controleren. Alle delen nazien op wrijving, slijtage en oxidatie. Invoering hier en daar vernieuwen naar origineel voorbeeld (leermoeren, leerinvoering, e.d.). Teveel speling bij alle draaiende delen wegnemen door overmaatse stiften of indien nodig met boren en proppen.
2. Het geheel schoonmaken. IJzerwerk waar nodig ontroesten, opnieuw meniën en verven in de aangetroffen kleur.
3. De walsborden schoonmaken en stiftbevestiging controleren. Leerproppen walsarmen waar nodig vernieuwen.
4. De eenarmige pedaalwinkels een nieuwe achterbevestiging geven met *perkamentstroken*, met daarover heen een *iets bredere* afdeklaf. Toetsklossen opnieuw bevilten en beleren. De pedaalabstractuur nazien. De juiste toetsgang bepalen, de vrije slag zo klein mogelijk en egaal op trek afregelen.

5. Het pedaalklavier demonteren, toetsen opnieuw opsluiten en opnieuw bevilten en beleren. Veren onder het pedaalklavier schoonmaken en opnieuw op de lichtste spanning (lichter dan nu) inregelen.
6. De mechaniek precies inregelen, waarbij alle winkels en welarmen in de juiste en egale stand 'op trek' komen te staan.
7. Loodstrip met vilt-drukstof over de manuaaltoetsen aanbrengen ter stabilisering van de afregeling en iets stiller maken van de mechaniek.
8. De klaviertoetsen op kromtrekken controleren en indien nodig incidenteel herstellen. De manuaaltoetsopsluiting in de achterlijst controleren. De zijwaartse speling manuaal- en pedaaltoetsen controleren en waar nodig wegnemen door het inzetten van dikkere stiften, danwel (extra) perkamentstroken.
9. De bakstukken en de registerknoppen schoonmaken en opnieuw politoeren. Het beenbeleg idem goed schoonmaken.
10. De orgelbank constructief controleren.

3.3.6. Pijpwerk en montage

1. Alle pijpwerk schoonmaken. De kerns/kernspletten met een kwastje reinigen. De frontpijpen reinigen en licht poetsen. De vergulde frontlabia zijn min of meer goed. Indien nodig slechts hier en daar een beschadigd plekje bijwerken.
2. De hier en daar beschadigde bovenranden en pijpvoeten herstellen. Ook de pijpen van 1982 nazien op eventueel inzakkende voeten. Incidenteel deuken en andere kleine beschadigingen op de leesten bijwerken en het materiaal opnieuw op stevigheid pletten.
3. De houten pijpen schoonmaken en nazien op droogtescheuren. Incidenteel waar nodig opnieuw verlijmen en uitverven naar de aangetroffen materialen. De steminrichtingen van het houten pijpwerk waar nodig ontroesten, de hoedbevilting en -belering nazien en goed sluitend maken.
4. De aanwezige baarden en de soldeemaden ervan nazien. Idem de hoedafdichtingen controleren en waar nodig afdoende stevig en winddicht in stijl aanvullen.
5. De kelen en spieën van de tongwerken uitnemen en controleren op glad en recht slagvlak en duurzame belering. De tongen nazien en op goede buiging controleren. De stemkruken schoonmaken en de spanning ervan opnieuw en egaal richten. Kop- en keelsluiting nazien en waar nodig beter en duurzaam passend maken (de koprand net niet geheel aansluitend aan de bovenrand stavel. De bekeraar waar nodig uitdeuken en opronden.
6. De herstelde delen monteren en pas stellen. De passing van het pijpwerk in de roosters nazien en incidenteel beter inpassen.
7. De bestaande winddruk opnieuw uittesten en indien nodig iets bijstellen. De intonatie incidenteel terughoudend bijwerken op aanspraak en egalisering van de toonsterkte (meestentijds alleen bij-intoneren aan kernligging, kernspleet, boven- en onderlabium) op basis van de origineel aanwezige methodiek.
8. Stemming in een (bijna) gelijkzwevende temperatuur, met inachtneming van de juiste zweving van de kwinten kwinten en niet te hoge tertsen op de hoofdtoonsoorten (= 'in goede harmonie').

